

ÎNCHEIERE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea pe acțiuni „Covis”, reprezentată de către avocatul Andrei Rezuș, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe acțiuni „Covis” împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei din 25 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea pe acțiuni „Covis” și a fost menținută hotărârea din 25 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 25 februarie 2020 SA „Covis” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen de rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 20 iunie 2006 Consiliul municipal Chișinău a emis decizia nr. 48/26-29, prin care i-a transmis în arendă (prin licitație) un lot de pământ din xxxx pentru proiectarea și construirea unui bloc locativ, iar la 11 iulie 2006, în temeiul deciziei enunțate, între Primăria mun. Chișinău și SA „Covis” a fost încheiat contractul de arendă funciară nr. 4615/2006.

A menționat că, la 04 aprilie 2007, între SA „Covis”, în calitate de beneficiar, SRL „Maconst-Prim”, în calitate de executor și AI „Vis-Urban” SRL, în calitate de investitor a fost încheiat contractul de antrepriză, obiectul căruia constituie construirea blocului locativ pe terenul cu suprafața de 0,37 ha, amplasat pe xxxx.

A susținut că, conform contractului de antrepriză din 04 aprilie 2007, executarea lucrărilor urma să fie efectuată din contul mijloacelor financiare ale investitorului SRL „Vis-Urban”.

A afirmat că, la 12 februarie 2008 Primăria mun. Chișinău i-a eliberat autorizația de construire nr. 104, prin care s-a autorizat executarea lucrărilor de construire a unui bloc locativ supraetajat cu obiectivele de menire comercială la parter pe terenul situat în xxxx, conform certificatului de urbanism nr. 111/07 din 01

februarie 2007, proiectul nr.103.

A notat că, drept urmare a eliberării autorizației de construire și în conformitate cu proiectul adoptat, au fost determinate și individualizate bunurile imobile – apartamente și spațiile locative. Ca urmare, conform acordului adițional nr. 1 din 19 februarie 2008 la contractul de antrepriză din 04 aprilie 2007, părțile contractante au modificat prevederile contractului de antrepriză, cu includerea în pct.6 al acestuia a unui nou punct – pct. 6.3 cu următoarele prevederi: SA „Covis” transmite, iar SRL „Vis-Urban” primește în proprietate spațiile locative și nelocative indicate în anexa la acordul nr. 1, cu excepția următoarelor spații: spațiul comercial VII cu suprafața totală de 156,0 m. p. și apartamentele nr. 5 – 48,2 m. p, 17 – 48,2 m. p., 18 – 64,7 m. p, 35 – 48,0 m. p., 40 – 40,10 m. p., 56 – 47,2 m. p., 61 – 64,7 m. p., 63 – 410,5 m. p., 74 – 47,0 m. p., 79 – 64,5 m. p., 81 – 41,3 m. p., 97 – 64,5 m. p., 102 – 63,9 m. p., 109 – 66,2 m. p., 115 – 77,10 m. p, 116 – 41,0 m. p., 128 – 68,4 m. p., 129 – 66,0 m. p., 131 – 40,8 m. p., 133 – 68,4 m. p., 146 – 40,8 m. p., precum și încăperi din subsol cu suprafața totală de 1428 m. p.

A relevat că, prin încheierea din 10 februarie 2014 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de către SRL „Vis-Urban” cu privire la intentarea procesului de insolvență față de sine, iar prin hotărârea din 12 martie 2014 a Curții de Apel Chișinău, a fost intentată procedura de insolvență față de SRL „Vis-Urban”.

A declarat că, în vara anului 2015 a primit extrase de la organul cadastral teritorial, din care a aflat că, unele apartamente înregistrate cu dreptul de proprietate după SA „Covis” sunt grevate cu interdicții, alte apartamente sunt grevate cu notări.

A invocat că, după ce a primit aceste extrase, s-a adresat în instanța de judecată și a primit răspuns precum că, 10 apartamente, proprietate a SA „Covis”, sunt trecute în tabelul definitiv al creanțelor debitorului SRL „Vis-Urban”.

A reiterat că, ulterior, în baza cererilor cu privire la admiterea creanțelor, administratorul insolvenței a întocmit tabelul definitiv al creanțelor debitorului, în care a inclus la clasa creanțelor garantate creanțe ale persoanelor fizice asupra unor bunuri imobile – apartamente ce nu fac parte din masa debitoare a SRL „Vis-Urban”, dar aparțin cu drept de proprietate SA „Covis” în baza contractului de antrepriză din 04 aprilie 2007.

A menționat că, în temeiul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, a art.316 din Codul civil, a art. 46 din Constituția RM și a art. 48 din Legea insolvenței, s-a adresat la administratorul insolvenței SRL „Vis-Urban” cu cerere privind excluderea apartamentelor menționate din masa debitoare a societății, însă prin decizia nr. 3/2015 din 21 ianuarie 2016, primită la 28 ianuarie 2016, administratorul insolvenței a respins cererea de separare a bunurilor din masa debitoare.

A susținut că, la 09 martie 2016 SA „Covis” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vis-Urban” cu privire la anularea deciziei nr. 3/2015 din 21 ianuarie 2016, separarea din masa debitoare a debitorului a bunurilor imobile, cererea de chemare în judecată fiind înregistrată în PIGD la 29 iulie 2019.

A afirmat că, în perioada anilor 2016-2017 dosarul s-a aflat pe rolul Curții de Apel Chișinău, judecător Ana Gavrița, iar din anul 2017 până în 2018 dosarul s-a aflat pe rolul Curții de Apel Chișinău, judecător Eugeniu Clim. Din luna mai 2018 și până în prezent dosarul se află în procedura Judecătoriei Chișinău, sediul central, judecător Vitalie Guțan.

A relatat că, ultima ședință, care a avut loc la 14 februarie 2019, s-a amânat fără a fi stabilită data următoarei ședinței.

A declarat că, prima instanță examinează cauza de la 09 martie 2016, adică mai mult de 03 ani și 11 luni de la înregistrarea cererii, iar principalul motiv de tergiversare a examinării cauzei în instanța de judecată a servit faptul modificării legislației pe segmentul procedurilor de insolvabilitate, cauza fiind transmisă completului specializat și, deși nu pune în sarcina și vina instanței faptul tergiversării examinării cauzei, situația datorându-se modificărilor legislative, statul Republica Moldova poartă răspundere directă pentru aceste situații.

A notat că, în circumstanțele descrise, se atestă cert și indubitabil încălcarea de către instanțele naționale a termenului rezonabil de examinare a cauzei civile.

A solicitat constatarea încălcării de către instanțele naționale – Judecătoria Chișinău și Curtea de Apel Chișinău a termenului rezonabil de examinare a cauzei civile, la cererea de chemare în judecată depusă de către SA „Covis” împotriva SRL „Vis-Urban” cu privire la anularea deciziei nr. 3/2015 din 21 ianuarie 2016, emisă de administratorul insolvabilității Nicolae Gavriș, separarea din masa debitorului a bunurilor imobile și încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, a sumei de 100000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 21 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de către SA „Covis” ca fiind neîntemeiată.

La 20 noiembrie 2020 SA „Covis” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia din 25 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către SA „Covis” și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, în materia pretinselor violări a duratei procedurilor civile în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și a prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, data începerii curgerii termenului se apreciază la ziua adresării cererii de chemare în judecată. Data expirării termenului în cazul procedurilor civile se finalizează cu adoptarea unei hotărâri judecătorești asupra fondului pretențiilor, care a devenit definitivă.

În speță, instanța de apel a constatat că, perioada de referință constituie perioada 10 martie 2016 până în prezent.

Totodată, instanța de apel a reținut că, aprecierea rezonabilității timpului procedurilor se face potrivit următoarelor criterii: miza (interesul) pentru reclamant, care relevă importanța sau scopul pentru persoana care pretinde violarea dreptului său la un termen rezonabil, comportamentul părților în proces și complexitatea cauzei.

Analizând circumstanțele expuse, instanța de apel a constatat ca întemeiată concluzia primei instanțe, care a conchis că, reieșind din circumstanțele cauzei și raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil prezentat de Ministerul Justiției, termenul de examinare a cererii de chemare în judecată depusă de către SA „Covis” împotriva SRL „Vis-Urban” cu privire la separarea din masa debitoare a debitorului SRL „Vis-Urban” a bunurilor imobile a fost unul rezonabil.

În speță, instanța de apel a reținut că, materialele cauzei civile denotă faptul că, cererea a fost repartizată în mod repetat de trei ori din motive obiective și, anume, demisia unui judecător, modificarea legislației, specializarea instanțelor.

În această ordine de idei, cu referire la complexitatea cauzei în perioada de referință, instanța de apel a relevat că, obiectul acesteia era constituit din pretențiile formulate cu privire la anularea deciziei nr. 3/2015 din 21 ianuarie 2016 și separarea din masa debitoare a debitorului a bunurilor imobile și are ca obiect mai multe bunuri imobile, cu mai mulți participanți (investitori), cauza respectivă fiind una complexă.

Referitor la comportamentul participanților la proces, instanța de apel a notat că, reprezentantul SA „Covis” la ședințe de judecată, în care s-a pus în discuție posibilitatea amânării examinării cauzei întru asigurarea respectării participanților la proces a dreptului la apărare și un proces echitabil, nu a obiectat, iar ultima ședință numită pentru 14 februarie 2019 a fost amânată la cererea reclamantului pentru a fi examinată o cauză conexă intentată la cererea sa la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

Instanța de apel a reținut ca întemeiată concluzia primei instanțe, care a menționat că, tergiversarea examinării cauzei s-a datorat în mare parte modificării legislației și specializarea completelor de judecată, fapt ce a aglomerat rolul instanței, iar conform raportului statistic privind lucrul profilactic al judecătorilor la examinarea cauzelor de insolvență și lichidare al Judecătoriei Chișinău, sediul central pentru perioada de 12 luni a anului 2018 generat la 01 ianuarie 2019, judecătorul Vitalie Guțan a avut cele mai multe cauze parvenite de 1430 de dosare, respectiv, având și cea mai mare restanță la sfârșitul anului de 1058 de dosare (f.d.121).

Luând în considerare toate circumstanțele faptice elucidate în cauză, instanța de apel a apreciat că, la caz, examinarea cauzei de referință într-o perioadă de la 10 martie 2016 până în prezent corespunde în speță criteriilor de rezonabilitate stabilite de lege.

La 05 aprilie 2021 SA „Covis”, reprezentată de către avocatul Andrei Rezuș, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

A menționat că, în speță, Ministerul Justiției nu a probat lipsa încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

A susținut că, din cauza neexaminării cererii SA „Covis” în termen, a fost afectată activitatea întreprinderii, iar incertitudinea în privința dreptului de

proprietate al SA „Covis” a afectat negativ întreprinderea și tabloul patrimonial.

A considerat că, SA „Covis” este îndreptățită să primească de la stat suma de 100000 de lei pentru neexaminarea cererii sale din anul 2016 până în prezent.

Prin notificarea din 28 aprilie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului, înștiințându-l despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 194), însă ultimul nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 09 martie 2021 (f. d. 115).

Astfel, recursul declarat la 07 aprilie 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către SA „Covis”, reprezentată de către avocatul Andrei Rezuș, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către SA „Covis”, reprezentată de către avocatul Andrei Rezuș, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SA „Covis”, reprezentată de către avocatul Andrei Rezuș, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către SA „Covis”, reprezentată de către avocatul Andrei Rezuș, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic